

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITI YA 12

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

PUDUNGWANA 2022

MATSHWAO: 100

NAKO: Dihora tse 3

Pampiri ena e na le maqephe a 5.

DITAELO LE DIKELETSO HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe ka DIKAROLO TSE PEDI:

KAROLO YA A: Moqoqo (50)
 KAROLO YA B: Ditema tsa Kgokahano (2 x 25) (50)

2. Araba potso E LE NNGWE KAROLONG YA A le dipotso TSE PEDI KAROLONG YA B.
3. Araba dipotso TSOHLE ka puo eo o lekanyetswang ka yona.
4. Qala karolo KA NNGWE leqepheng LE LETJHA.
5. Etsa moralo wa tema e nngwe le e nngwe (ka ho etsa mmapa wa monahano/daekramo/tjhate e bontshang tatelano ya mehopolo kapa lenane la dintlha tseo o tlang ho ngola ka tsona). Ha o qetile ho ngola tema ya hao, e bale hape ho hlaola diphoso. Meralo e hlahiswe QALONG ya tema ka nngwe.
6. Meralo yohle e totobatswe ka tshwanelo hore ke meralo. O eletswa hore o sehe mola ho habahanya meralo, mme o se sehe mola ho habahanya moqoqo kapa tema ya ho qetela e tlang ho tshwauwa.
7. O eletswa ho sebedisa nako ka mokgwa ona:

KAROLO YA A: Metsotso e 100
 KAROLO YA B: Metsotso e 80 (2 x 40)

8. Nomora dikarabo tsa hao jwalo ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
9. Sehlooho se se ke sa balellwa e le karolo ya palo ya mantswe.
10. Ngola ka mongolo o makgethe, mme o balehang.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho kapa setshwantsho SE LE SENG ebe o ngola moqoqo wa bolelele ba mantswe a 400 ho isa ho a 450 (dikahare feela). Se lebale ho etsa moralo, o boele o lekole tema ya hao botjha ka ho e hlaola diphoso.

1.1	Ka se ke ka bo hlotha bosiusng boo!	[50]
1.2	Ruri moahisane ke motho wa bohlokwa.	[50]
1.3	Ke ne ke re ke a bapala athe ke ikenya tsietsing.	[50]
1.4	Na leano la mmuso la ho phatlalatsa diphetho tsa ditlhahlolo tsa materiki dikgokahanong tsa setjhaba le thunthetsa ditokelo tsa baithuti?	[50]
1.5	Tjhelete ya dithuso ya SASSA e fuwang batho ba sa sebetseng e ka fokotsa hape e ka eketsa mathata setjhabeng.	[50]

Boha ditshwantsho tse latelang. Ebang o kgetha setshwantsho, ngola moqoqo o thehilweng hodima mohopolo o qholotswang ke sona maikutlong a hao o be o iqapele sehlooho. Se lebale ho etsa moralo, o boele o lekole tema ya hao botjha ka ho e hlaola diphoso.

1.6

[Setshwantsho sena se nkuwe ho www.vectorstock.com]

[50]

1.7

[Setshwantsho sena se nkuwe ho tswa ho www.ewn.co.za]

[50]

1.8

[Setshwantsho sena se nkuwe ho tswa ho www.sowetanlive.co.za/news]

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO**POTSO YA 2**

Kgetha mme o ngole ditema TSE PEDI tsa bolelele ba mantswe a 180 ho isa ho a 200 (dikahare feela) temeng ka nngwe. Se lebale ho etsa moralo, o boele o lekole tema ya hao botjha ka ho e hlaola diphoso.

2.1 LENGOLO LA SEMMUSO

Ngolla mosuwehlooho wa sekolo sa heno lengolo o mo kope hore dithuto tsa tlatsetso di se tswe bosiu.

[25]

2.2 PUO

Motswala wa hao o atlehile ho fumana lengolo la thuto setsheng sa thuto e phahameng mme wena o kgethuwe ho fana ka puo moketeng wa hae wa dikapeso. Ngola puo eo.

[25]

2.3 ATIKELE E YANG KORANTENG

Ngola atikele e yang koranteng moo o hlahisang ngongoreho ya hao mabapi le borakgwebo ba rekisetsang baahi dijo tse seng di tlotswe ke nako.

[25]

2.4 PUISANO

Ngola puisano e pakeng tsa moletsaphala le sebapadi se ipelaetsang ka ho fuwa kotlo e itseng papading ya sona.

[25]

2.5 IMEILI

Ngolla mokgatlo wa dithuso tsa ditjhelete tsa baithuti ba kojwana di mahetleng mme o batlisise ka kopo eo esale o e etsa ya ho fumantshwa basari.

[25]

2.6 TEKOLOKAKARETSO

O ne o etetse serapeng sa diphoofolo tse hla. Ngola Tekolokakaretso ka sebaka seo.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:

50
100